

Vergaderjaar 2025–2026

30 015

Bodembeleid

Nr. 143

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 2 april 2026

Op 1 april jl. is er een NOS nieuwsbericht verschenen met als kop «belofde onderzoeken naar schadelijke staalslakken nog altijd niet gestart». Op verzoek van de vaste commissie voor Infrastructuur en Waterstaat geef ik met deze brief een schriftelijke reactie op genoemd bericht (2026Z06745/2026D15364).

Voorop staat dat ik de zorgen rond staalslak begrijp en deel. Op dit moment geldt de tijdelijke regeling staalslak op grond van de wet milieubeheer. Er lopen sinds vorig jaar 8 actielijnen waarover ik de Kamer eerder heb geïnformeerd, waaronder die van de aanvullende onderzoeken. Deze actielijnen zet ik voort. De tijdelijke regeling loopt conform de wettelijke grondslag 1 jaar tot 23 juli van dit jaar. Deze kan en zal ik verlengen met de maximaal toegestane termijn van een half jaar.

Het RIVM is begin 2025 op verzoek van het Ministerie gestart met een onderzoek naar de effecten van bouwstoffen met een pH effect, waaronder staalslak en bodemas. Zoals in de brief van 21 juli 2025 aan Uw Kamer is aangegeven (Kamerstuk 30 015, nr. 136), onderzoekt het RIVM welke eigenschappen van secundaire bouwstoffen het pH effect kunnen verklaren en voorspellen, in combinatie met de omstandigheden van de toepassing. Na het instellen van de tijdelijke regeling in juli 2025 is aan het RIVM gevraagd binnen het onderzoek prioriteit te geven aan staalslak. Daarnaast is RIVM gevraagd om binnen dit onderzoek aanvullend te bekijken wat de risico's zijn van dit pH effect. Verder is gevraagd naar de exacte gezondheidsrisico's van direct contact met staalslak en om te onderzoeken of soortgelijke risico's die zich voordoen bij toepassingen in lagen van meer dan een halve meter dikte en op locaties waar direct contact mogelijk is, zich ook voordoen in ander-soortige toepassingen van staalslak.

De gesprekken hierover met RIVM zijn zo snel mogelijk na afkondiging van de tijdelijke regeling van start gegaan. Eind september 2025 heeft het

RIVM op hoofdlijnen gepresenteerd wat er nodig is en wat zij zouden kunnen betekenen, en ook wat zij niet kunnen doen. Vervolgens is dit verder uitgewerkt en in dialoog nader geconcretiseerd, hetgeen niet ongebruikelijk is voor dit soort complexe onderzoekstrajecten. Een juiste vraagstelling en gedegen aanpak zijn essentieel, en vragen om tijd en zorgvuldigheid.

Dit heeft geleid tot een aanpak in 3 etappes zoals in de – met het RIVM afgestemde – kamerbrief van 18 december 2025¹ geformuleerd:

1. De eerste etappe betreft het verder ontsluiten van bestaande kennis over staalslak middels een onderzoek naar parameters en randvoorwaarden bij toepassing die het optreden van pH effecten in de praktijk kunnen verklaren. Dit onderzoek sluit aan bij het lopende onderzoek dat wordt uitgevoerd binnen de herijking van de bodemregelgeving. In dit onderzoek wordt bestaande wetenschappelijke literatuur geraadpleegd en worden gebruikers en beheerders bevestigd zoals bevoegd gezag, omgevingsdiensten, RWS en ILT.
2. De tweede etappe van het onderzoek richt zich op bestaande kennis over risico's door direct contact van mensen met staalslak en risico's voor milieu als gevolg van uitloging van metalen en percolaat met een hoge pH. Richttijd voor de resultaten is eind 2026.
3. De derde etappe heeft een langere doorlooptijd en is een aanvulling op, en verbijzondering van, lopend onderzoek (etappe 1) in het kader van de bredere actualisering van het (milieuhygiënische) normenkader voor alkalische bouwstoffen (ook wel het pH onderzoek genoemd). Om de kennisbasis te vergroten over de effecten en milieu- en gezondheidsrisico's van de toepassing van staalslak en andere alkalische bouwstoffen is veld- en laboratorium onderzoek nodig, in samenwerking met TNO. Dit heeft een doorlooptijd van enkele jaren.

Etappe 1 loopt. Het RIVM heeft laten weten dat tussentijdse resultaten zijn voorzien in de zomer van dit jaar. De bevindingen daaruit worden betrokken bij de opvolging van de tijdelijke regeling.

Het RIVM heeft aangegeven dat rekening moet worden gehouden met een looptijd van het onderzoek van etappe 2 van ongeveer een jaar. Omdat de uitkomsten van etappe 1 en etappe 2 van belang zijn voor de onderbouwing van het vervolg op de tijdelijke regeling vanaf 23 januari 2027 ga ik met RIVM in gesprek om te bekijken hoe we dit proces alsnog kunnen versnellen om de in de brief van 18 december genoemde termijnen te kunnen halen, zodat er na afloop van de tijdelijke regeling tijdig een nieuwe regeling van kracht kan gaan.

In samenhang met de bovengenoemde onderzoeken loopt het REACH traject in Europa. Na eventuele goedkeuring door de Europese Commissie van de tijdelijke regeling staalslak zal door RIVM een restrictiedossier moeten worden opgesteld. Momenteel is de verwachting dat het besluit eind april/begin mei wordt genomen. Hierover zijn we in nauw contact met de Europese Commissie. Op 25 maart heeft de Commissie medege-deeld meer tijd nodig te hebben om tot een besluit te komen. Zoals in de brief van 18 december aangegeven zal het onderzoek dat RIVM momenteel uitvoert hierin betrokken worden.

Voorgaande aanpak is de afgelopen maanden verder gedetailleerd uitgewerkt en inmiddels afgerond. Dit heeft geleid tot een concreet en geoperationaliseerd beeld van de onderzoeks-aanpak die is vastgelegd in een definitieve aanvraag. Deze is recent aan RIVM gestuurd. Inmiddels is de opdracht aan het RIVM gegeven.

¹ Tweede Kamer Vergaderjaar 2025–2026, 30 015, nr. 140

Met de verlenging van de tijdelijke regeling staalslak tot 23 januari 2027 en de opvolging daarvan werk ik aan een toekomstige situatie waarin de veiligheid van mens en milieu geborgd zijn en tegelijkertijd een nuttige en verantwoorde toepassing van staalslak mogelijk is.

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat,
A.W.H. Bertram